

ЗАКОН

О ИЗМЕНИ КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА

Члан 1.

У Кривичном закону (,,Службени гласник РС," бр. 85/05, 88/05 - исправка, 107/05 - исправка, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13 и 108/14), члан 108. мења се и гласи:

„Члан 108.

Кривично гоњење и извршење казне не застаревају за кривична дела предвиђена у чл. 192. став 1, 370. до 375, 388. и 389, као ни за кривична дела за која по ратификованим међународним уговорима застарелост не може да наступи.“

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије.“

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. Уставни основ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 64. Устава Републике Србије, које између осталог гарантују права и слободе детета, да деца имају право да сазнају своје порекло и право да очувају свој идентитет, да су деца заштићена од психичког, физичког, економског и сваког другог искоришћавања или злоупотребљавања, те да се права детета и њихова заштита уређују законом; и у члану 97. тачка 10. Устава РС по којем Република Србија уређује и обезбеђује између осталог и систем бриге о деци.

II. Разлози за доношење закона

У складу са одлуком Европског суда за људска права поводом тзв. „несталих беба”, у случају Зорица Јовановић против Србије, као и на основу препоруке Заштитника грађана по истом питању, а у циљу обезбеђивања што ефикасније заштите деце и успостављања функционалног механизма превенције и заштите жртава кривичних дела трговине људима, а нарочито трговине децом ради усвојења, сматрамо да је неопходно реаговати и у Кривичном законнику предвидети измене које би омогућиле вођење истражних и других поступака који би довели до задовољења жртава и адекватних поступака у дужем року од предвиђеног.

На основу досадашњих искустава у свом раду, усвојених стратешких докумената на националном нивоу, ратификованих и потписаних међународних докумената сматрамо да постоји потреба да се у Кривични законик унесу одговарајуће измене. Предложеном изменом усаглашавају се правни стандарди Кривичног законика ("Сл. гласник РС", бр. 85/05, 88/05 - исправка, 107/2005 - исправка, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13 и 108/14) са ратификованим међународним документима као што су Конвенција о правима детета и Хашка конвенција о грађанскоправним аспектима међународне отмице детета и других релевантних међународних докумената.

Постојећи рокови застарелости у досадашњој пракси показали су се као исувише кратки, нарочито у осетљивим случајевима у којима је одлучивао Европски суд за људска права (ЕСЉП) који је утврдио да су рокови неефикасни за гоњење починилаца наведених кривичних дела. Обавеза усклађивања домаћег права са одлуком у случају Зорица Јовановић против Србије додатни је разлог за детаљно разматрање предложене измене Кривичног законика. Рок предвиђен за доношење измена закона пресудом ЕСЉП одређен је и износи годину дана од доношења пресуде и не сме се олако схватити.

Одабир кривичних дела на које се односи предложена измена закона прати тешке облике трговине људима, нарочито деце. Ова кривична дела предложеном изменом стављена су у исту раван са кривичним делима против човечности и других добара заштићених међународним правом. Кривична дела Трговина људима из члана 388. и Трговина малолетним лицима ради усвојења из члана 389., као и став члана 192. који уређује Промену породичног стања логичан су избор за мењање одредаба о застаревању јер због своје тежине и последица које остављају за цео живот морају имати посебан третман. Такође указујемо и на потешкоће у правовременом откривању починилаца ових кривичних дела.

Уједно, на неопходност измене закона указао је и Заштитник грађана у својој одлуци од 29. јула 2010. године, а на наведену препоруку се позивао и ЕСЉП. Неопходно је ово питање уредити и за друге случајеве на које је указивано, тако да је системско решење једино могуће како би се отклониле сумње и спречиле даље злоупотребе и трговина људима, нарочито децом.

Постојање рока застарелости доводи до онемогућавања пријављивања и процесуирања извршиоца наведених кривичних дела, а последице по децу су несагледиве и углавном се рефлектују на цео живот жртве, па би укидање застаревања био један од најефикаснијих видова спречавања наведених кривичних дела.

Поред предложене измене Кривичног законика који се може сматрати „Законом за бебе“ која ће деловати на будуће починиоце наведених кривичних дела, ово питање неопходно је решити и посебним законом који ће довести до задовољења жртава у случајевима у којима је расправљао Европски суд за људска права.

III. Објашњење основних правних института и појединачних решења

У члану 1. Предлога закона предложеном изменом члана 108. проширује се примена закона, тако да кривично гоњење и извршење казне не застаревају за кривична дела предвиђена у чл. 192. став 1, 370. до 375, 388. и 389, као ни за кривична дела за која по ратификованим међународним уговорима застарелост не може да наступи.

У члану 2. Предлога закона дефинише се ступање на снагу овог закона.

IV. Финансијска средства потребна за примену закона

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.

V. Анализа ефеката закона

Усвајање и примена предложеног закона у великој мери ће допринети заштити деце као и свих жртава наведених кривичних дела, нарочито кривичних дела трговине људима и трговине децом.

VI. Разлози за доношење закона по хитном поступку

Доношење овог закона по хитном поступку се предлаже из разлога да би се избегле даље штетне последице, а у циљу обезбеђивања што ефикасније заштите деце и успостављања функционалног механизма превенције и заштите жртава кривичних дела трговине људима, а нарочито трговине децом ради усвојења.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДБЕ КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА КОЈА СЕ МЕЊА

Члан 108.

~~Кривично гоњење и извршење казне не застаревају за кривична дела предвиђена у чл. 370. до 375. овог законика, као ни за кривична дела за која по ратификованим међународним уговорима застарелост не може да наступи.~~

КРИВИЧНО ГОЊЕЊЕ И ИЗВРШЕЊЕ КАЗНЕ НЕ ЗАСТАРЕВАЈУ ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА ПРЕДВИЂЕНА У ЧЛ. 192. СТАВ 1, 370. ДО 375, 388. И 389, КАО НИ ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА ЗА КОЈА ПО РАТИФИКОВАНИМ МЕЂУНАРОДНИМ УГОВОРИМА ЗАСТАРЕЛОСТ НЕ МОЖЕ ДА НАСТУПИ.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Народна посланица мр Александра Јерков

2. Назив прописа

Предлог закона о измени Кривичног законика
The Law Proposal modifying the Criminal Code

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно с одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

- а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа**
- б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума**
- в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума**
- г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума**
- д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију**

Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније није планирано уређење материје на коју се односи Предлог закона.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

- а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима**
- б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима**
- в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима**
- г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност**
- д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније**

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се

искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права.

Не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност Предлога закона о изменама Кривичног законика, с обзиром да су предметне измене мањег обима и да нису релевантне са становишта права Европске уније.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

Не.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

Не.

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Не.

Потпис руководиоца органа органа државне управе, односно другог овлашћеног предлагача прописа, датум и печат

Београд, 12. септембар 2016. године

НАРОДНА ПОСЛАНИЦА

мр Александра Јерков